

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Talousarvioesitys 2023 - ympäristön- ja luonnonsuojelu

ARMI LIINAMAA, BUDJETTINEUVOS
EDUSKUNNAN YMPÄRISTÖVALIOKUNTA
05.10.2022

Budjettitalouden tulot 72,5 mrd. euroa
Budjettitalouden menot 80,5 mrd. euroa
Budjettitalouden tasapaino -8,0 mrd. euroa

Julkisen talouden näkymistä

- Julkisen talouden alijäämä pienenee vielä v. 2022 nopean nimelliskasvun ja työllisyyden kasvun tukemana.
- Vuodesta 2023 lähtien alijäämä alkaa kasvaa. Nähtävissä oleva vaimea talouskasvu ei riitä korjaamaan julkisen talouden epätasapainoa ja alijäämä pysyy mittavana lähitulevaisuudessa.
- Pidemmällä aikavälillä julkisen talouden menot ja tulot ovat rakenteellisesti epätasapainossa mm. väestön ikääntymisen johdosta, eikä julkinen talous siksi ole kestävällä pohjalla.
- Arvio kestävyysvajeesta on noin 9 mrd. euroa vuoden 2026 tasolla.

Taulukko:

1) VM:n kansantalousosaston arvio valtion velasta eroaa budjetoidun perusteella arvioidusta.

Julkisen talouden keskeisiä tunnuslukuja kansantalouden tilinpidon mukaan

% BKT:sta	2020	2021*	2022**	2023**
Verot ja sosiaalityrvamaksut	41,8	42,9	42,4	41,9
Julkisyhteisöjen menot	57,2	55,5	53,9	54,7
Julkisyhteisöjen nettoluotonanto	-5,5	-2,7	-1,4	-2,2
— Valtionhallinto	-5,5	-3,3	-2,3	-3,0
— Paikallishallinto	0,0	-0,2	-0,4	-0,4
— Hyvinvointialueet				-0,2
— Työeläkelaitokset	0,1	0,8	1,4	1,3
— Muut sosiaalityrvarahastot	-0,1	-0,1	-0,1	0,1
Perusjäämä	-4,8	-2,2	-0,8	-1,5
Rakenteellinen jäämä	-3,8	-2,0	-1,0	-1,5
Julkisyhteisöjen bruttovelka	74,8	72,3	71,2	72,7
Valtionvelka ¹⁾	52,5	51,2	50,8	52,0

Hiilineutraaliutta ja vihreää siirtymää edistäviä määrärahoja lisätty neljässä vaiheessa

1. Hallituksen ensimmäiseen talousarvioon vuonna 2020 ja julkisen talouden suunnitelmaan vuosille 2021-2023 budjetoitiin hallitusohjelman mukaisia, vihreää siirtymää edistäviä määrärahoja arviolta yhteensä noin 800 miljoonan euron verran.
2. Koronapandemian alkuvaiheessa, kesällä 2020 päätetyssä elvytyslisäbudjetissa, vihreään siirtymään liittyviä määrärahoja lisättiin noin 400 miljoonalla eurolla.
3. EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaan vihreää siirtymää edistävien määrärahojen mittaluokka olisi noin puolet Suomen koko saannosta eli noin 900 milj. euroa.
4. Keväällä 2022 vuosia 2023-2026 koskevan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä hallitus linjasi kansainvälisen tilanteen ja turvallisuusympäristön muuttumisen johdosta kansallista huoltovarmuutta edistävistä ja kohtuuhintaisen energiantuotannon saatavuutta parantavista toimista. Tässä yhteydessä hallitus linjasi yhteensä noin 800 miljoonan euron lisämäärärahoista, joilla edistetään vihreää siirtymää pääasiassa vuosien 2022-2023 aikana.

Hiilineutraaliutta edistävät määrärahat vaalikaudella

	milj. euroa	Budjetoitu	TA	TA	TAE
HIILINEUTRAALI SUOMI - KESKEISET MÄÄRÄRAHAT	TA 2019	2020	2021	2022	2023
Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi	395	762	722	749	917
Suomi kokoaan suurempi maailmalla	245	314	371	388	392
Elinvoimainen Suomi	205	229	242	272	297
Liikenneverkon kehittäminen ja ylläpitäminen	132	543	314	455	269
Maatalous	531	571	586	680	569
YHTEENSÄ	1 507	2 420	2 235	2 544	2 444

Pääluokka 35 – talousarvioesitys 2023

- YM:n hallinnonalan budjettitalouden menot ovat 336,6 milj. euroa, joka on 8 milj. euroa enemmän kuin kuluvan vuoden varsinaisessa talousarviossa.
- Lisäksi talousarvion ulkopuoliset rahastot: Valtion asuntorahasto (avustukset 287,4 milj. euroa) ja Öljysuojarahasto (10,2 milj. euron korvaukset v. 2021).
- YM:n budjettitalouden määrärahat ovat TAE 2023 n. 64 % korkeammalla kuin v. 2019 edellisen hallituksen päättäessä työnsä.
- Määrärahatasoa 2023 nostavat esim. uudet lakisääteiset tehtävät liittyen kuntien ilmastosuunnitelmiin ja rakennetun ympäristön digitalisaatioon (budjettilait) sekä lisäykset öljylämmityksestä luopumisen avustuksiin. Lisämäärärahoista 6,6 milj. euroa kohdentuu rakentamiseen ja asumiseen, jonka osuus pääluokan budjettitalouden menoista on 23 %.
- Toimintamenot alenevat noin 0,9 milj. euroa erityisesti luonnonsuojelumäärärahojen tulevaisuusinvestointien päättymisen johdosta. Toimintamenojen osuus on 22 %.
- Hallinnonalan säästö (osana 370 milj. euroa) kohdennettu korjausavustuksiin (-5,9 milj. euroa), mutta lähes vastaava lisäys (5,4 milj. euroa) rahoitetaan asuntorahastosta. Siten käytännössä hallinnonalalle kohdentuu vain matkustussäästö (yht. 0,73 milj. euroa) ja toimistotilasäästö (yht. 0,083 milj. euroa).

Ympäristön- ja luonnonsuojelu 2023

- Luvun 10 (ympäristön- ja luonnonsuojelu) määrärahat talousarvioesityksessä 2023 ovat 186 milj. euroa, missä kasvua on noin 2 milj. euroa (+1 %). Ympäristön- ja luonnonsuojelun osuus hallinnonalan budjettitalouden menoista on 55 %.
- Luonnonsuojelumäärärahat alenevat tulevaisuusinvestointien päättymisen johdosta YM:n hallinnonalalla arviolta 24 milj. eurolla, mutta hallituskauden alkuun verrattuna lisäys ympäristöministeriön hallinnonalalla on 50,6 milj. euroa.
- Koko valtionhallinnossa luonnonsuojelumäärärahojen lisäys vaalikaudella on keskimäärin n. 107 milj. euroa/v, painottuen vaalikauden ensimmäisiin vuosiin.
- Luvun suurin kasvu kohdistuu ravinteiden kierrätyksen tukemiseen (yhteensä 31 milj. euroa).
- Luvussa tehty momenttirakenteiden muutoksia tarkoituksena vähentää sekamomenttien määrää, selkeyttää ja vähentää laajoja päätösosia (vrt. VTV:n tarkastus talousarvion yhtenäisyydestä). Vaikuttaa erityisesti momentteihin 35.10.22, 35.10.61 ja uuteen momenttiin 35.10.23.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

ARMi LIINAMAA, BUDJETTINEUVOS
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET